

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: O doświadczeniu sztuk wizualnych w programie edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej

Author: Ryszard Solik

Citation style: Solik Ryszard. (2009). O doświadczeniu sztuk wizualnych w programie edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej. W: J. Uchyla-Zroski (red.), "Wartości w muzyce : wartości kształcące i kształtowane u studentów w toku edukacji szkoły wyższej. T. 2" (s. 65-72). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ryszard Solik

Uniwersytet Śląski
Katowice

O doświadczeniu sztuk wizualnych w programie edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej

„Sens dzieła sztuki — jak powiada Hans-Georg Gadamer — polega raczej na tym, że jest ono tu oto”¹. Wyrażone w tzw. wykładach salzburskich przeświadczenie niemieckiego filozofa, choć niewątpliwie dyskusyjne², dla opozycyjnych wobec hermeneutyki stanowisk i praktyk interpretacyjnych, podkreśla — jak się wydaje — „aktualizowany”, ustanawiany „tu” i „teraz” sens doświadczenia i rozumienia sztuki. Przywołane, pozwala jednak odsłonić, pomimo budzących się wątpliwości, istotną w swym przesłaniu tezę o fundamentalnym kryterium doświadczenia sztuki jako obecności nieodwołalnie aktualizowanej w sytuacji odbiorcy i określoności danego kontekstu. To hermeneutyczne nadwartościowanie aktualności, w istocie prowadzące do takiego rozumienia „tekstu kultury”, „które — co przypomina Katarzyna Rosner — czyni z niego odpowiedź na nasze problemy [...], na pytania zakorzenione w naszej rzeczywistości historycznej”³, w odległej analogii, znów pomimo niewątpliwych odrębności, wykazuje swoiste powinowactwo wobec różnych odmian temporocentryzmu, a także koncepcji prezytywistycznych (aktualizm) i rezytywistycznych. Wspólnym elementem wszystkich okazuje się namysł nad tym, co aktualne, dane „tu” i „teraz”, uchwytne w terażniejszości (recens). I choć każda z nich koncepcyjnie inaczej ujmuje znaczenie „teraźniejszości” i wynikające zeń kon-

¹ H.-G. Gadamer: *Aktualność piękna*. Tłum. K. Krzemieniowa. Warszawa 1993, s. 44.

² Na co wskazuje m.in. Maria Poprzeczka w tekście *Miejsce dzieła*. W: *Miejsce rzeczywiste, miejsce wyobrażone. Studia nad kategorią miejsca w przestrzeni kultury*. Red. M. Kitowska-Łysiak, E. Wolicka. Lublin 1999, s. 29.

³ K. Rosner: *Hermeneutyka jako krytyka kultury*. Warszawa 1991, s. 10.

sekwencje, to bezsprzecznie okazały się one istotne dla praktyk interpretacyjnych, jak ontologii⁴.

Jednak prowadzone dotąd dygresje nie tyle pojawiają się w kontekście epistemologicznych czy metodologicznych polemik, ile raczej wskazują niezbędny czasoprzestrzenny wymiar, umiejscawiający doświadczenie i rozumienie sztuki w „korelatach aktualności” — „tu oto” i „teraz”. Sytuacyjnie konkretyzując „korelaty terażniejszości”, spróbujmy rzecz rozpatrzeć jako określoną przestrzeń praktyczno-dyskursywną związaną z edukacją artystyczną w zakresie sztuki muzycznej, której aksjonormatywne przesłanki, założenia i cele stanowią konsekwencje obowiązujących założeń w horyzoncie rozumienia i uczenia sztuki, zaś sam proces kształcenia wiązać z określoną instytucją.

Niniejszy tekst nie jest próbą przedstawienia zasadniczych struktur kształcenia, uwzględniających złożoność aspektów teleologicznych, treściowych i metodycznych. Koncentruje się przede wszystkim na omówieniu znaczenia problematyki sztuk plastycznych i proponowanej w określonym miejscu i kontekście (tu nawiązanie do Gadamerowskiej idei umiejscowienia i aktualizacji) koncepcji jej realizacji z punktu widzenia wymagań standardów kształcenia i sylwetki absolwenta kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Znakiem sposobności dla tak prowadzonej refleksji stwarza zresztą niniejszy tom, drugi z serii *Wartości w muzyce*, w zamierzeniach poznawczych poświęcony problematyce kształcenia i kształtowania osobowości studenta i absolwenta edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej jako przyszłego nauczyciela, artysty i animatora kultury. Dodajmy jeszcze, podkreślając niezbywalną łączność kształcenia z wymiarem aksjonormatywnym (o czym także stanowi prezentowany tom), że „w szerokim zakresie edukacja obejmuje ogół procesów, których celem jest kształtowanie, przekształcanie jednostek ludzkich stosownie do obowiązujących wartości i ideałów. W tym kręgu znaczeniowym edukacja pojmowana jest jako proces kształtowania wartościowej osobowości lub nadawania życiu jednostki określonych wartości”⁵. Przedstawiona intencjonalność edukacji,

⁴ Por. J. Bańka: *Traktat o czasie. Czas a poczucie dziejowości istnienia w koncepcjach reentywizmu i prezentyzmu*. Katowice 1991, s. 9—10. Wspomniane odrębności, przy jednoczesnym wiodącym namyśle nad terażniejszością i aktualnością, sygnalizuje Józef Bańka już we wprowadzeniu: „Przedmiotem prezentowanej rozprawy będzie porównawcze studium stanowisk filozoficznych prezentyzmu i reentywizmu, stanowiących dwie koncepcje pojmowania czasu terażniejszego. Reentywizm traktuję jako metodę autoinkluzji terażniejszości przez jej części, którymi są w pewnym sensie przeszłość i przyszłość”. Tam również wspomina Bańka o odrębnościach do koncepcji H.-G. Gadamera, ale w konsekwencji konkluduje: „W teorii poznania stwierdzeniu temu odpowiada pogląd, że opis jakiegos zjawiska nie jest prawdziwy we wszystkich czasach, lecz tylko w czasie terażniejszym. [...] Z kolei w ontologii jest to pogląd, że cokolwiek jest, jest teraz: *ens et recens convertuntur!*”.

⁵ S. Białogłowicz, K. Węgrzyn-Białogłowicz: *Proces twórczy sztuką dialogu w procesie edukacji artystycznej*. W: *Edukacja nauczycieli wobec przemian szkoły*. Red. E.I. Łaska. Rzeszów 2007, s. 24—25.

wiodącej ku wartościom, wymaga nie tylko wypracowania adekwatnych do założonych celów metod i treści kształcenia, ale także niezbędnego, w przestrzeni interesującego nas doświadczenia sztuki, sytuacyjnego umiejscowienia.

W tym przypadku podkreślany problem umiejscowienia zyskuje wyraźne przypisanie — o czym wspominam już wcześniej — koncentruje naszą uwagę na doświadczeniu sztuki w konkretnym miejscu i czasie, w przestrzeni procesu dydaktycznego edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej, o wyraźnie określonej teleologii, nadto precyzyjnie zarysowanych kompetencjach absolwenta (*Standardy kształcenia edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej*). A zatem podejmijmy próbę określenia funkcji i znaczenia wiedzy z zakresu sztuk wizualnych w procesach kształcenia muzycznego. Próbę uwzględniającą nie tylko konteksty modyfikujące i uwydatniające cele, założenia oraz efekty wiedzy o sztukach plastycznych w perspektywie określonych przez ministerialne standardy kształcenia umiejętności i kompetencji zawodowych absolwentów tego kierunku, ale także rozmaite dylematy współczesnej pedagogiki artystycznej, mające niebagatelny wpływ na „uczenie sztuki”. Co wydaje się konieczne nie tylko z racji założonych celów i kwalifikacji, ale również przez wzgląd na to, że pedagogika artystyczna „ma swoje i swoiste dylematy wynikające z tych materii, w których przychodzi jej wieść własną egzystencję”⁶. Proponowane „doświadczenie sztuki”, o jakim traktuje odnośny tekst, umieszczamy w trzech zasadniczych, ściśle powiązanych kontekstach:

1. Umiejscowienia w strukturze edukacyjnej, jaką jest uczelnia wyższa (uniwersytet), będąca przestrzenią aksjonormatywnie determinowanego dialogu uczących i uczonych, spotkania ukierunkowanego na rozpoznanie tradycji i poznanie prawdy.

2. Kwalifikacji i umiejętności określonych w „sylwetce absolwenta” w standardach kształcenia dla kierunku studiów edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej oraz związanych z tym podstawowych celów i treści kształcenia, odnoszących się zarówno do wiedzy o sztukach plastycznych, idei powinowactwa sztuk, jak i do niezbędnego ogólnohumanistycznego przygotowania.

3. Współczesnej sztuki, nieodmiennie wykraczającej poza dotychczasowe materializacje, otwartej na nieograniczoność kolejnych permutacji i wcieleń, a przez to generującej szereg dylematów i wątpliwości nie tylko w obszarach redefinicji i ontologii wytworu artystycznego, ale również w sytuacjach edukacyjnych np. w dydaktyce artystycznej.

Aktualizując czasoprzestrzennie doświadczenie sztuki poprzez niezbędne umiejscowienie „tu” i „teraz”, w strukturze instytucjonalnej dyskursu wskazujemy uniwersytet jako przestrzeń szczególnej obecności sztuki, rozpoznania i transmitowania jej duchowych wartości. Te bowiem „[...] choć ze swej natury

⁶ M. J u d a: *O dylematach dydaktyki artystycznej jako dylematach tożsamości*. W: *Treści kształcenia artystycznego wobec sztuki współczesnej*. Red. M. J u d a. Cieszyn 1999, s. 45.

przekraczające empiryczne możliwości poznawcze, nadają głębię wszelkim działaniom studenta, ukazują jego osobę w sposób integralny poprzez poznanie — przeżycie — działanie⁷. Przestrzeń uniwersytetu wiąże się z rangą uformowanej w długim trwaniu historii instytucji kształcenia, a sama instytucja jawi się „miejscem transmitowania pewnej tradycji kulturalnej wraz z normami jej określania i zachowywania, czyli przestrzenią, która umożliwia kontakt z określonego rodzaju wartościami z jednoczesnym instrumentarium ich chronienia i podtrzymywania w istnieniu”⁸. Muzyka i sztuki wizualne uzupełniają naukowe, dyskursywne pojmowanie rzeczywistości, stwarzają szansę rozpoznawania i zrozumienia twórczości artystycznej, pozwalają łączyć przeżycia estetyczne z doświadczeniami praktycznymi, kształtują wreszcie wyobraźnię i potrzebę żywego zainteresowania twórczością, bez czego próżno oczekiwać zdolności do krytycznego sądu w sferze gustu i wartości. Ponadto nawiązują do kilkusetletniej tradycji współobecności sztuk i myśli naukowej w europejskich uniwersytetach, gdzie muzyka, będąc uprzywilejowaną płaszczyzną ekspresji, odkrywała tajemnice i harmonię kosmosu. Przypomnijmy, że „w średniowieczu i renesansie teoretyczne podstawy muzyki powiązane były w niezwykle silny sposób z teologią i naukami przyrodniczymi. [...] Definicja św. Augustyna brzmiała: *musica est scientia bene modulandi*⁹. Czyli muzyka to nie *opus*, ale *scientia*, nauka, i to nauka przyrodnicza. Zaszczytne miano *musici* przyznawano jedynie »teoretykom«, usiłującym w proporcjach rządzących światem dźwięków odnaleźć zasady kierujące budową kosmosu”¹⁰. Znamienny wyraz tej tradycji i idei *universitas* dał Tadeusz Sławek, pisząc „o wymianie twórczych idei i wzajemnych inspiracji między działalnością naukową i artystyczną [...]. Nauka i sztuka biorą swój początek ze wspólnego dla obu dziedzin poszukiwania prawdy i nadawania jej wymiaru estetycznego poprzez otwarcie się na Innego i prowadzony z nim dialog”¹¹. Niewątpliwie istotne dla kierunków kształcenia artystycznego powiązanie nauki i refleksji badawczej ze sztuką pozwala dostrzec w twórczości jedną z najważniejszych przestrzeni antroposfery, wiodącą ku wartościom i poszerzającą perspektywy naszego rozumienia siebie i świata. A to doświadczenie niezbywalne dla uniwersyteckiego kanonu kształcenia i fundamentalne w obszarze kształcenia artystycznego.

W tym kontekście przejdźmy do zapisów w standardach nauczania dla kierunku studiów edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, niewątpliwie

⁷ J. Uchyla-Zroski: *Aksjologiczne konteksty edukacyjnej wspólnoty kształtowane przez muzykę w szkole wyższej*. W: *Edukacja nauczycieli...*, s. 30.

⁸ M. Juda: *O dylematach dydaktyki...*, s. 50.

⁹ Por. E. Fubini: *Historia estetyki muzycznej*. Przeł. Z. Skowron. Kraków 1997, s. 71—79.

¹⁰ A. Szybowska: *Kilka uwag o muzyce*. W: *Wiedza o kulturze w szkole*. Red. A. Górnóła, E. Dutka. Katowice 2007, s. 175.

¹¹ T. Sławek: *Słowo wstępne*. W: *Instytut Sztuki. Historia, pedagogia, studenci*. Cieszyn 1998, s. 2.

określających cele i treści kształcenia w obszarze wiedzy z zakresu sztuk plastycznych (studia magisterskie) i wiedzy o sztuce (studia zawodowe). W standardach dla jednolitych studiów magisterskich opublikowanych w Dzienniku Ustaw (Nr 116, poz. 1004 z 25 lipca 2002 roku), w punkcie II: *Sylwetka absolwenta*, znajdujemy następujące sformułowanie: „absolwent powinien posiadać kwalifikacje artysty muzyka i nauczyciela w zakresie szeroko pojętej artystycznej edukacji i animacji muzycznej. [...] Absolwenci będą posiadać określoną programem studiów wiedzę i umiejętności muzyczne i pedagogiczne wzbogacone zasobem ogólnej wiedzy humanistycznej”¹². Interesującą nas problematykę sztuk wizualnych odnajdujemy w bloku przedmiotów kształcenia ogólnego, gdzie dla wiedzy z zakresu sztuk plastycznych w minimalnych obciążeniach godzinowych standard przewiduje 60 godzin dydaktycznych. Zaś szczegółowe treści programowe zostały określone następująco: „Przyswojenie wiedzy o głównych kierunkach artystycznych poszczególnych epok historycznych. Analiza dzieł plastycznych. Współczesne kierunki w malarstwie, grafice i rzeźbie. Plakat artystyczny i fotografia artystyczna. Metody przybliżania różnych form sztuki plastycznej w powiązaniu z percepcją dzieł muzycznych danej epoki”¹³. W istotnym zakresie z problematyką sztuk wizualnych koresponowały także treści programowe dwóch przedmiotów kierunkowych: promocja i marketing dóbr kultury oraz integracja sztuk. Zwłaszcza treści programowe tego ostatniego, kładące nacisk na bogactwo „[...] ekspresji artystycznej, szukanie podobieństw i różnic w użyciu środków wyrazowych muzyki, plastyki i sztuki literackiej”¹⁴ wykazywały wyraźne powinowactwo z obszarem sztuk wizualnych. Podobny zakres treści programowych charakteryzował wiedzę o sztuce na studiach zawodowych. Tutaj zwrócono uwagę na „poszerzenie podstawowej wiedzy studenta z zakresu formy i treści dzieła sztuki, jej analizy i interpretacji na podstawie wybranych okresów, stylów i kierunków w sztuce. Wskazanie podobieństw i różnic formalnych w dziełach sztuk plastycznych i muzycznych”¹⁵. Pragnę podkreślić przyjętą w przedstawionych dotąd regulacjach standardów formę przesłłą, z tego powodu, iż wiedzę o sztukach plastycznych na edukacji muzycznej, po ubiegłorocznej zmianie standardów kształcenia związanej z nowelizacją *Ustawy o szkolnictwie wyższym* i przyjęciem systemu bolońskiego, zastąpiono historią kultury. W obowiązującym standardzie dla tego kierunku, na studiach II stopnia, historia kultury obejmuje:

¹² Por. *Standardy nauczania dla kierunku studiów: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej*. W: *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia*. Dz.U. z dnia 25 lipca 2002, Nr 116, poz. 1004. Punkt II: *Sylwetka absolwenta*, s. 1.

¹³ Ibidem, Punkt VI.A: *Treści programowe przedmiotów. Przedmioty kształcenia ogólnego*, s. 4.

¹⁴ Ibidem, Punkt VI.C: *Treści programowe przedmiotów. Przedmioty kierunkowe*, s. 8.

¹⁵ Ibidem, Punkt VI.A..., s. 11.

„Dzieje kultury europejskiej z odniesieniem do jej śródziemnomorskich fundamentów, od kultury antyku, przez wieki średnie, nowożytność do współczesności. Historia idei i jej przekładu na język literatury, sztuki i architektury [...]”¹⁶. Konkludując, należy jednak stwierdzić, że zaistniała zmiana bynajmniej nie eliminuje wiedzy o sztuce i znajomości historii wybranych przedsięwzięć plastycznych, tym bardziej że historia kultury artystycznej zajmuje miejsce wyraźnie uprzywilejowane w treściach kształcenia historii kultury, aktualnie obowiązującej na edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej.

Konsekwencje przytoczonych treści kształcenia, założonych kwalifikacji i umiejętności absolwenta, powinny stanowić konkretne rozstrzygnięcia związane z koncepcją realizacji wiedzy o sztukach wizualnych, niewątpliwie potrzebnej dla przyszłych pedagogów, edukatorów i animatorów muzyki. Ze względu jednak na przyjęte w tym szkicu założenia — rozpatrzenie znaczenia wiedzy o sztukach wizualnych w kontekście kształcenia i kształtowania osobowości studenta i absolwenta edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej jako przyszłego nauczyciela, artysty i animatora kultury — podkreślimy fundamentalne naszym zdaniem przesłanki tej z pewnością nieodzownej refleksji.

Niewątpliwie konieczne w procesach edukacyjnych omawianego kierunku studiów doświadczenie sztuki, wpisujące się w ogólnohumanistyczny wymiar edukacji artystycznej, powinno zakładać bezpośrednią i konieczną integrację artystycznej kreatywności i odpowiedzialności w powiązaniu ze wskazaną dziś intelektualną wrażliwością i refleksją. Co oczywiste, teoretyczna wiedza o sztuce i kulturze artystycznej, poparta umiejętnością refleksyjnej oraz krytycznej oceny zjawisk współczesnej rzeczywistości artystycznej, nie pozostaje bez wpływu na ogólne przygotowanie studentów edukacji muzycznej do aktywnego i efektywnego udziału w różnorodnych formach życia kulturalnego, w tym również do bezpośredniego kontaktu z dziełem plastycznym. Zakres przyjętych treści kształcenia powinien tym samym organizować się wokół takich obszarów problemowych, które, selektywnie dobrane, koncentrowałyby się na dylematach definicyjnych, interpretacji i funkcjach dzieła sztuki, związkach i zależnościach pomiędzy różnymi dziedzinami sztuki, wybranych przedsięwzięciach europejskiej kultury artystycznej oraz na przygotowaniu do aktywnego i efektywnego uczestnictwa w sztuce i twórczości najnowszej. Poznanie wybranych aspektów dyskursu definicyjnego wywiera wpływ na procesy rozumienia dzieła, podkreśla istniejące zależności pomiędzy praktyką twórczą a złożonością dociekań wielu dyscyplin zajmujących się sztuką i kulturą artystyczną. „Zanurzenie” w historii i przeszłości sztuki to odkrywanie i aktualizowanie tradycji, swoiste-

¹⁶ *Standardy kształcenia dla kierunku studiów edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Studia drugiego stopnia*, s. 7. Załącznik nr 20 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 lipca 2007 r.

go „zakorzenia”, bez którego „jałowicie zarówno sztuka pamięci, jak i twórcza potęga wyobraźni, która nie może się aktualizować bez tradycji”¹⁷. Z kolei namysł nad współczesnością wiąże się z efektywnością podejmowania przez absolwenta tego kierunku studiów zróżnicowanych przedsięwzięć twórczych, organizacyjnych i edukacyjnych w obszarach dzisiejszej kultury artystycznej. Ale w ten sposób docieramy do kolejnego, sygnalizowanego aspektu — aktualizacji doświadczenia sztuki w kontekście recepcji ambiwalentnych przedsięwzięć twórczości najnowszej. Kontekst „twórczości aktualnej”, sztuki wyzwalającej postawy „uczestnicząco-empatyczne” w miejsce obiektywizujących, charakteryzującej się, jak pisze Alicja Kępińska, „wahliwą tożsamością obiektów”¹⁸ wydatnie problematyzuje strategie i koncepcyjne założenia edukacji o sztuce i jej wytworach. Uczyć dziś o sztuce, znaczy: uprawiać dydaktykę z uwzględnieniem założonych celów, rozstrzygnięć metodologicznych, materiałowych, warsztatowych, ale także z dociekaniem rozmaitych dylematów i kontekstowych zmiennych, które uformowały nasze „konsensualne rozumienie” wytworu artystycznego. W konsekwencji procesy edukowania i kształcenia sztuki przebiegają w tle artystycznego ekspansjonizmu, w którym uczący i odbiorcy wydają się nieuchronnie skazywani na trwanie w gotowości do akceptowania projektów gruntownie przeformułujących dotychczasowe kwalifikacje sztuki. Niewątpliwie to dylematy i problematyka, których nie sposób bagatelizować w kontekście efektywnego i pełnego uczestnictwa w kulturze współczesnej. A współczesność to naturalny horyzont naszej obecności i tożsamości, wszak „aktualność stanowi szczególnie doniosłą wartość prawdy”¹⁹. Nie zapominajmy też, że rozbudzanie wrażliwości estetycznej, umiejętność refleksyjnej, krytycznej oceny faktów artystycznych, a nade wszystko wykształcenie potrzeby bezpośredniego obcowania z fenomenem sztuki to wartości nadrzędne, które powinny nieodmiennie determinować horyzont pracy ze studentami, zwłaszcza studiów artystycznych i humanistycznych. I kończąc, można przewrotnie zapytać: „czy w sztuce nie ma żadnego poznania? Czy w doświadczeniu sztuki nie tkwi roszczenie do prawdy?” Czy refleksja o sztuce (w tym wypadku wiedza z zakresu sztuk plastycznych) „nie polega na uzasadnieniu właśnie tego, że doświadczenie sztuki jest swoistego rodzaju poznaniem?”²⁰. Niewątpliwie tak. **Doświadczenie sztuki jest poznaniem, z pewnością niezbędnym, jeśli myśleć o wykwalifikowanym twórcy, muzyku, animatorze kultury muzycznej, wszechstronnie przygotowanym do kulturalnej partycypacji, o ukształtowa-**

¹⁷ E. Wolicka: *Zamiast wprowadzenia*. W: *Miejsce rzeczywiste, miejsce wyobrażone...*, s. 15.

¹⁸ A. Kępińska: *Sztuka w kulturze płynności*. Poznań 2003.

¹⁹ J. Bańka: *Traktat o czasie. Czas a poczucie dziejowości istnienia w koncepcjach recentywizmu i prezentyzmu...*, s. 69.

²⁰ H.-G. Gadamer: *Prawda i metoda. Zarys hermeneutyki filozoficznej*. Przeł. B. Bańka. Kraków 1993, s. 118.

nej tożsamości wspartej na dziedzictwie tradycji, zdolnym do łączenia doświadczeń intuicyjnych z intelektualnymi, w którym dążenie do otwartości współgra z konstruktywnym krytycyzmem i zdolnością sądu w sferze gustu i wartości.

Ryszard Solik

**On the experience of visual arts
in the curriculum of artistic education within the scope of music art**

S u m m a r y

The article, referring to the thesis expressing a fundamental criterion of experiencing art as up-dated existence in the case of a receiver and a specific context, deals with the issue of the function of knowledge on plastic arts in music education, within the scope of qualifications and skills the graduates of artistic education within music art represent. The work was looked at from the perspective of the educational structure of the university as a practical-discursive space of a dialogue on values, qualifications and skills defined in a "graduate profile" in educational standards for the faculty of artistic education within music art and artistic practice of the modern art, generating numerous dilemmas and doubts also in the educational areas and artistic didactics. The arguments presented here emphasise the necessity of experiencing art and knowledge on plastic arts in the processes of music education. The knowledge on art and artistic culture, supported by a reflective and critical evaluation of the phenomena of the modern artistic reality, has an influence on a general preparation of the music education students to actively and effectively participate in various forms of cultural life, a direct contact with a plastic work included.

Ryszard Solik

**Sur la perception des arts visuels
dans le programme de l'éducation artistique dans le domaine de l'art musical**

R é s u m é

En réponse à la thèse sur le critère fondamentale de la perception de l'art comme une présence actualisée dans la situation du destinataire et dans un contexte précis, l'article soulève la question de la fonction du savoir sur les arts plastiques dans l'éducation musicale, dans l'espace des qualifications et des dispositions des étudiants diplômés de l'éducation artistique dans le domaine de l'art musical. L'ensemble a été analysé dans des contextes suivants : la structure éducative de l'université comme un espace pratique et discursif du dialogue sur les valeurs, sur des qualifications et des dispositions précisées dans le « profil du diplômé » dans les standards éducatifs pour l'éducation artistique dans le domaine de l'art musical et de la pratique artistique de l'art contemporain, qui provoque de nombreux dilemmes et des doutes aussi dans le cadre de la didactique artistique. Des arguments présentés soulignent la nécessité de la perception de l'art et du savoir sur les arts plastiques dans les processus éducatifs de la didactique musicale. Le savoir sur l'art et sur la culture artistique, appuyé sur un jugement critique et réflexif des phénomènes de la réalité artistique moderne, influence une préparation générale des étudiants de l'éducation musicale pour une participation active dans des formes diverses de la vie culturelle, y compris un contact direct avec une œuvre plastique.